

Edabygden

22/10 2020

SPF-Seniorer på kulturvandring vid Eda Glasbruk

Med sakkunnig guidning av Eda Glasbruksförenings ordförande Sture Tidemand och vår egen medlem Ove Gill, uppvuxen på glasbruket, genomförde Edabygdens SPF-Seniorer en kulturvandring vid Eda Glasbruk. Vi samlades vid Småglasbyggningen som inrymde ett antal arbetarbostäder med ett eller två rum för bruksarbetarnas familjer. Ove bodde som barn i en av lägenheterna och berättade om den "idylliska" barndomstiden med kackerlackor, utedass, vatten på gården och slaskhinkens hantering samt många dråpliga anekdoter om livet på glasbruket och dess original

De flesta av brukets tidigare byggnader är tyvärr borta, men en av de bevarade är musikpaviljongen där glasbrukets blåsorkester brukade underhålla, badhuset där man fick tvaga sig varannan vecka, post och telegrafhuset, Gulegård som en gång var tullstation och Brukshandeln som stängdes först i slutet på 1900 talet. Vi kunde betrakta den gedigna stenvalvsbron från mitten av 1800-talet som fortfarande är öppen för biltrafik.

Tidemand berättade också om den tidigare stenbron från 1644 vid Magnor eller Emterud skans som låg här uppe på berget bredvid oss och att riksgränsen vid denna tid ej fastställts utan flyttades fram och tillbaka ända fram till 1751 då gränsen slutligen blev bestämd. Denna bro var en av de två enda överfarter mellan Sverige ryttare och fotfolk.

Efter utomhusbesöket begav vi oss in till glasmuseet som ligger i den anrika Edaparken. Här bjöds på kaffe och smörgås medan vi fick höra berättas om glasbrukets historia från 1835 till 1953. Under den första tiden tillverkades i huvudsak buteljer, hushållsglas och fönsterglas. Under olika epoker har det dock tillverkats många olika sorters glas. På muséet kunde vi bland annat beskåda etsat glas, pressglas, benvitt glas, rökfärgat glas, lyster glas, gravlyktor, målat glas, det föga hälsosamt tillverkade uranglas och många unika och praktfulla glaspjäser.

Glansdagarna upplevde glasbruket när glaskonstnären Gerda Strömberg verkade vid glasbruket och man började framställa kristallglas av mycket hög kvalitet som på ett mästertligt sätt framkallade glasets skönhetsvärden vid dess bearbetning och med personalens stora skicklighet förändrades Eda glasbruk till en förnämlig industri med världsrykte.

Detta är i mångt och mycket ett hembygdsmuseum som förutom en praktfull samling av glas som tillverkats under brukets mer än hundraåriga historia också skildrar livet på Eda Glasbruk under den här tiden genom idrottsrörelsen, nykterhetsrörelsen, folketshusrörelsen och musiklivet. Här finns också Bengt Larssons unika samling av många hundra små dricksglas, dock inte enbart Edaglas utan glas från hela Europa.

Muséet på Eda Glasbruk är ett fantastiskt museum som verkligen är värt ett besök som vi kan rekommendera såväl Edabor som turister från när och fjärran.

Nedtecknat av

Anders Johansson